

før Tjenden kom. Altsaa fik Fredericia ikke den Betydning for Jernbanen, som den skulde have havt, hvis Jernbanen havde været færdig, og der er vel da heller ikke noget Haab om, at den vil faae nogen større Betydning i Fremtiden, naar Jernbanen bliver færdig. Hvad Veile angaaer, da ligger der sikkert ikke i dette Punkts egen Beskaffenhed nogen saadan presserende Nødvendighed for, at Banen føres derhertil, at der ikke skulde kunne tænkes paa at betjene denne By paa en simplere og billigere Maade end ved at lade en Bane anlægge derhertil fra Fredericia, naar Banen iøvrigt i tilstrækkelig kort Afstand kan gaae derforbi. Der er et andet Punkt, hvorom der har været megen Strid, nemlig om, hvorvidt Banen skulde gaae heelt ud til Østkysten eller langt ind i Midten af Landet; de store Kampe, som derom bleve førte, have jo omsider faaet en Form, men det forekommer mig, at ligesom jeg fra andre Sider har seet det Spørgsmaal reist, om man ikke burde vende tilbage til den østlige Retning af Banen og saa lægge en meget dyr Sidebane ind til Silkeborg, saaledes kunde der være Anledning til at gaae tilbage til den oprindelig paatænkte Retning, at føre Banen fra Aarhus længere ind i Landet som Hovedbane og lade denne Sidebane aldeles bortfalde. Der foreligger slet ingen Oplysninger om, hvad man i denne Henseende har tænkt paa i den sidste Tid, uagtet den almindelige Mening har været, at der var Noget i Gjære, og sjøndt det ikke er nødvendigt at tage Hatten af, før man møder Manden, troer jeg dog ikke, at man bør forbigaae dette Punkt ved Finantsloven, naar der er en særdeles Anledning til at omtale de Punkter, paa hvilke Besparelser kunde og burde gjøres. — Der er endnu et Punkt, som ligeledes er berørt af de to ærede foregaaende Talere, og hvori jeg samstemmer; det er den smaalige Understøttelse af Staten til visse Formaal, f. Ex. til Industriindstillinger og Landbosamlinger. Jeg kalder dem smaalige, ikke fordi Summerne ere for smaa, tvertimod, jeg synes de ere for store, men smaaligt er det for Staten at blande sig ind i saadanne Ting, der nødvendigviis maae være Befolkningens egen Sag og ikke være Gjenstand for denne Forsorg fra Regeringens

Side. Efterat man har faaet en fri Forsatning med fuldstændig Forsamlings- og Foreningsfrihed og Pressefrihed, der kan oplyse Folket i alle saadanne Retninger, og efterat Communicationsmidlerne ere udbibede saa meget, er der ikke mere Anledning for Regeringen til at stille sig paa dette faderlige Standpunkt i slige Sager. Den kan godt lade dette gaae af sig selv, det kommer nok, og alle disse Udgifter ere aldeles spildte; men disse Bemærkninger bleve saa godt fremhævede af de to tidligere Talere, som vistnok ere sagkyndige i disse Henseender, og jeg skal derfor ikke opholde mig videre derved. Men netop fordi jeg billiger den Anstuelse, at Regeringen ikke skal gribe ind i denne Slags Sager, medens jeg dog erkjender, at der kan være Foretagender her i Landet, der kunne være af stor Betydning for vort Land i det Hele, og at der kan være Kræfter, som endnu ikke ere udviklede, og som ikke kunne komme til Udvikling, saalænge der ikke indirecte gjøres Noget fra Regeringens Side for at fremme dem, er det, at jeg først har omtalt det, som man ikke burde blande sig i, idet jeg vil antyde, at der er Ting, som jeg troer, at der kunde gjøres noget for. Jeg vil sige, hvad det er, der har bragt mig til at omtale dette Punkt. Jeg har for kort Tid siden i et Blad læst af en sagkyndig og, saavidt jeg veed, meget vellocaliseret Mand en Udtalelse om en Opdyrkning af Sjyllands Heber, en Overtøsing af Landet ved Hjælp af de Aaer, der løbe derigjennem. Det er mig desuden bekjendt, at et tidligere Medlem af denne Forsamling har anstillet — jeg troer ved privat Foranstaltning — en Undersøgelse af Vandløbene i Vestjylland for at undersøge, hvorvidt de kunde benyttes til Overtøsing. Jeg har nu ikke tænkt paa, at Regeringen skulde gjøre Noget directe for at faae disse Heber opdyrkede, men den Mand, jeg omtalte, har i sit Skrift udtalt, at der var eet Foretagende, som, efter hans Mening, Regeringen kunde og burde træde til med. Jeg er enig med ham deri, og det er derfor, jeg omtaler denne Sag, for at henlede Regeringens Opmærksomhed derpaa. Han har navnlig omtalt, at det kunde være nødvendigt, at Veie bleve anlagte der; og at Staten burde paalage sig dette